RRV GIRLS HIGHER SECONDARY SCHOOL, KILIMANOOR

SECOND YEAR HIGHER SECONDARY PRE MODEL EXAM- 2023

www.rrvgirls.com

SANSKRIT

Time: $2^{1/2}$ Hours
Marks :80

1–8 प्रश्नेषु उचित उत्तराणि कोष्ठकात् निर्धार्य लिखत । प्रत्येकस्य एकैकम् अङ्कः। (8X1= 8)

(ഒന്നു മുതൽ എട്ടുവരെ ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ശരിയായ ഉത്തരങ്ങൾ ബ്രാക്കറ്റിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുത്ത് എഴുതുക ഓരോ ഉത്തരത്തിനും ഒരു സ്കോർ വീതം)

1. 'मलयजपङ्कं विषमिव पश्यति' –का?

   (राधा, सखी, शारिका)

2. शुककथा कस्मिन् ग्रन्थे उपलभ्यते ?

   (रामायणे, महाभारते रघुवंशे)

3. प्रथमसंस्कृत चलच्चित्रस्य नाम किम् ?

   (इष्टी, आदिशङ्कराचार्यः भगवद्गीता)

4. क्रिस्तुभागवतस्य कर्ता कः ?

   (पि .सि. देवस्या, अर्णोस्पातिरी, श्रीनारायणगुरुः)

5. योगशास्त्रे कति अङ्गानि सन्ति ?

   (षट्, सप्स, अष्ट)

6. चोरस्य दण्डनवार्तां श्रुत्वा गुरुदेवः अभवत् ?

   (सन्तुष्टः क्रुद्धः खिन्नः)

7. भो विष्णुगुप्त ! कुतः सन्देहः ? विष्णुगुप्तः कः ?

(नन्दः, चाणक्यः, राक्षसः)

8. महाभारतस्य कर्ता कः ?

(व्यासः भासः कालिदासः)

9 – 11 अस्मात् विभागात् विभागद्वयोः उत्तरं लिखत प्रत्येकं द्वौ अङ्कौ । (2X2= 4)

(9 - 11 ഈ വിഭാഗത്തിൽ നിന്നും രണ്ട് വിഭാഗം ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരങ്ങൾ എഴുതുക 2 സ്കോർ വീതം)

9. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत ।

   उदा– भक्तानिव = भक्तान् + इव ।

Downloaded from www.hssreporter.com

(1) पोतकनिव = ------- + ------।

उदा– जन्ममलभत= जन्मम् + अलभत।

(ख) लक्ष्यमलभत= -------+ -------।

10. उदाहरणानुसार सन्धत्ता ।

उदा– सः + अयम् = सोऽयम् ।

(1) गृहीतः + अयम् = --------।

उदा – हरिः + इति = हरिरिति ।

(2) रविः + इति = ----------।

11. उदहरणानुसारं वाक्यद्वयं योजयत।

उदा – स्नानं करोति।ईश्वरं वन्दते ।

स्नानं कृत्वा ईश्वरं वन्दते ।

(क) पुस्तकं पठति । परीक्षां लिखति ।

(ख) रामः गच्छति। मुनिं पश्यति।

12–15 प्रश्नेषु त्रयाणां उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं त्रयः अङ्काः (3X3= 9)

(12-15 ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും മൂന്നു ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം എഴുതുക ഓരോ ഉത്തരത്തിനും 3 സ്കോർ)

12. अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा क्त्वान्त– ल्यवन्त तुमुन्नन्ताव्ययपदानि चित्वा लिखत ।

गौतमः छन्देन सह ग्रामं गत्वा जनानामवस्थां विलोक्य स्वभवनं गन्तुम् निश्चयमकरोत् ।

क्त्वान्तम्= --------------।

ल्यबन्तम्= ---------------।

तुमुन्नन्तम्= --------------।

13. रेखाङ्किकत पदानां स्थाने कोष्ठकात्समानार्थकपदान्युपयुज्य वाक्यं पुनर्लिखत ।

प्रातः निर्झर्याः कलरवं **श्रुत्वा** **शाखामृगाणां** लाङ्गूलान्दोलनं च दृष्ट्वा शाखायां मन्दं मन्दम् आन्दोलयन्ती अहं **व्याधस्य** लक्ष्यमभवम् ।

(निपादस्य , वानराणां , निशम्य)

14. अधःप्रदत्तानि वाक्यानि प्रादेशिकभाषया अनुवदत ।

a) ശ്രീ നാരായണഗുരു കേരളനവോത്ഥാനത്തിന്റെ നായകൻ ആണ്.

Sree Narayanaguru is the leader of Kerala Renaissance.

Downloaded from www.hssreporter.com

b) കുമാരനാശാൻ ആധുനികകവിത്രയങ്ങളിൽ ഒരാളാണ്.

Kumaranasan is known as one of the modern kavitrayas .

c) ജീവിതവിജയത്തിന് മനോനിയന്ത്രണ ം അനിവാര്യമാണ്.

Self control is essential for a successful life.

15. आशयेन साकं श्लोकं योजयित्वा लिखत ।

क विभाग:	ख विभागः
आपंनिवारणम्	उद्धरेदात्मनात्मानमवसादयेत्
विभव विनिमयः	क्लैब्यं मा स्म गमः पार्थ नैतत्त्वय्युपपद्यते
आयासानिवारणम्	देवान् भावयतानेन ते देवान् भावयन्तु वः

16-18 प्रशनानाम् उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः । **(3X4=12)**

(16-18 ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം എഴുതുക. ഓരോ ഉത്തരത്തിനും 4 സ്കോർ)

16. अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा गद्यक्रमं लिखत ।

मुनिना तेन नीतोऽसौ ताबोरद्रेराधित्यकाम् ।
अशेत स्थण्डिले पश्यन्
रम्याः प्रकृतिसम्पदः ।।

तेन_______अधित्यकाम्______असौ______प्रकृतिसम्पदः ______ स्थण्डिले अशेत ।

17. अधः प्रदतं कूटियाट्टाचार्येण सह कृतं संभाषणंशान् पूरयत।

छात्रः – आचार्य! -----------।

आचार्यः- नमस्ते!-------आगतम्?

छात्रः – कूटियाट्ट पठने जिल्लायां कुत्र ---------अस्ति?

आचार्य: केरलकलामण्डले --------------अवसरमस्ति ।

18. गद्यभागं पठित्वा पेटिकातः प्रश्नवाचकशब्दानि उपयुज्य चत्वारः प्रश्नानि लिखत ।

ओडिपाया विश्रुतया प्रतिभा रे नामिकया आख्याच्या एषा नदी प्राचीप्रभेति कथ्यते । प्राची प्रवहन्ती नदी इत्यतः एव प्राची इति नाम प्रसिद्धं भवेत् । अत्र विद्यमानासु नदीषु परिपक्वा कविता दरीदृश्यते । चित्रोत्पला कुशभद्रा चन्द्रभागा इत्याद्याः । चन्द्रभागा यत्र सागरं संस्पृशति तत्रैव शिल्पकलायाः पराकाष्ठेति पश्चात् प्रसिद्ध सूर्यमन्दिरं प्रादुरभवत् । सूर्यः भ्रमन्त्याः पृथिव्याः भ्रमणपथे विद्यमानेषु सविशेषविन्दुषु अन्यतमः भवति कोणार्कः ।

(का, कीदृशः कया कुतः कुत्र कः)

Downloaded from www.hssreporter.com

19 –22 प्रश्नेषु त्रयाणाम् उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं पञ्च अङ्काः (3x5= 15)

(19 മുതൽ 22 വരെ ഉള്ളചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും മൂന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്കു ഉത്തരങ്ങൾ എഴുതുക ഓരോ ഉത്തരത്തിനും അഞ്ച് സ്കോർ വീതം)

19. प्रस्तुतानि – अप्रस्तुतानि च यथोचितं योजयता

		क	ख
आवास:	–	हुताशन कल्पम् ।	
राधा	–	दावदहन ज्वालायतते	
यमः	–	विपिनं	
मलयजपङ्कम्	–	हरिणी	
किसलययम्	–	विषम्	

20. अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा प्रशनानाम् उत्तराणि लिखत ।

पुरे नासरथे सार्धं कन्यया प्रियया चरन् ।
असिधाराव्रतं तक्षा शिशुं दिव्यमपूपुषत् ।।

(1) कः दिव्यं शिशु अपूपुषम् ?
(2) (ख) कीदृशं व्रतं चरन् ?
(3) (ग) श्लोकस्य आशयं लिखत ।

21. यथोचितं योजयत ।

क	ख
जयदेवः	दर्शनमाला
पतञ्जलिः	क्रिस्तु भागवतं
पि.सि.देवस्य	योगदर्शनम्
पाणिनि	गीतगोविन्दम्
श्री नारायणगुरुः	अष्टध्यायि

22. अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा तदाशयं प्रादेशिक भाषया आङ्गलेयभाषया वा अनुवदत।

एकदा सिद्धार्थः छन्देन सह जनपदं द्रष्टुम् अगच्छत् । सायं प्रत्यागतःउद्यानस्यविल्ववेदिकायाम् तूष्णीम् उपाविशत् । तन्नेत्रे अर्धनिमीलिते आस्ताम् । किं जातम् उच्यताम् । यशोधरे! “अद्याहं लोकं वार्धक्य रोगमरणं चापश्यम्” इति सः अवदत् ।

Downloaded from www.hssreporter.com

23– 27 प्रश्नेषु चतुर्प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत, प्रत्येकं षट् अङ्काः । (4X6= 24)

(ഓരോ ഉത്തരങ്ങൾക്കും ആറ് സ്കോർ വീതം)

23. **कथास्तम्भं क्रमीकुरुत ।**

पितरौ भोजनमन्विष्य गतौ ।

शारिका पुरतः स्मिताननां कश्चन तापसीम् अपश्यत् ।

तस्याः तप्तं मन इव दिशः अरुणिम्ना लिप्ताः

वृक्षस्य एकाशुष्कशाखा कस्यचित् जालधारिणः लुब्धकस्य शिरसि अपतत् ।

एतं वृक्षं त्यक्त्वा मम बान्धवाः पक्षिणश्च सर्वे गताः ।

वृक्षः पल्लवितः, पत्रैः शाखाभिः च सम्पुष्टाः अभवत् ।

24 .अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा श्रीनारायणगुरोः जीवनचरितरुपरेखा (profile) लिखत ।

श्रीनारायण गुरुः 1854 तमे वर्षे केरले तिरुवनन्तपुरस्य समीपे चेम्पन्ति ग्रामे जनिमलभत । तस्य पितरौ माटशनाशान् कुट्टियम्मा च । तस्य प्रमुखः कर्मरंगः सामाजिक–सांस्कृतिक– आध्यात्मिक मेखलासु चासन् । तेन महाभागेन आत्मोपदेशशतकम् दैवदशकम् इत्यादीनि विविधानि स्तोत्रकाव्यानि संस्कृतभाषायां तथा कैरल्यां तमिल भषायां च रचितानि । सः 1928 वर्षे सितबंर् मासे तिरुवनन्तपुर जिल्लायां वर्कलदेशे समाधिं प्राप

नाम –...........................

जन्मवर्षः–.......................

पितरौ : –.........................

कर्मरंग: कृतयः –..................

समाधिवर्ष:– ....

25. अधाः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा संगृह्य लिखत महाकवि विशाखदत्तेन विरचितं राजनीतिविषयकं नाटकं भवति मुद्राराक्षसम् । सः गौडदेशीयः इत्यनुमीयते । अयं नाटकः चन्द्रगुप्सराजसमये रचितम् अभिनीतं च भवेत् इति विदुषां मतम् । विशाखदत्तः चन्द्रगुप्तस्य सभाम् अलञ्चकार इति गवेषकाः अभिप्रयन्ति । देवीचन्द्रगुतं, अभिसारिकावञ्चितकं, राघवानन्दं चास्य अन्यरचनाः भवन्ति ।

चाणक्य इत्यपरनाम्ना प्रसिद्धः विष्णुगुप्तः गूढतन्त्रेण स्वस्वामिनं चन्द्रगुप्तं सुशक्तराजपदवीं अवरोधितवान् । चन्द्रगुप्तः नन्दराजेन अपमानितं विषणुगुप्तं स्नेहेनविश्वासेन आदरेण च स्ववशमकरोत् । चाणक्यः गूढतन्त्रेण अमात्यराक्षस चन्द्रगुप्तस्य अमात्यपदवीं प्रतिष्ठापितः । अनन्तरं चाणक्यः सर्वान् त्यक्त्वा सर्वबन्धनात् आत्मानं विमुच्य एकान्ते कस्मिंश्चिद्देशे तापसधर्मानुसारन् अवर्तत ।

Downloaded from www.hssreporter.com

26 .अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

भारते आस्तिक नास्तिकभेदेन दर्शनानि द्विविधौ स्तः । आस्तिकदर्शनानि षट् प्रकारा:सन्ति।तेषुआस्तिकदर्शनेषु अन्यतमं भवति योगदर्शनम्। पतञ्जलिमहर्षिः अस्य दर्शनस्य प्रणेता भवति । पातञ्जलययोगसूत्रणि अस्य शास्त्रस्याधारभूतानि भवन्ति ।

"योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः" इति पातञ्जलयोगसूत्रे योगलक्षणं निरूपितम् । जीवितविजयार्थं ' मनोनियन्त्रणम् ' अनिवार्यमिति योगाचार्यः वदन्ति ।

(क) भारते दर्शनानि कतिविधौ स्तः ?

(ख) नास्तिकदरशनानि कति प्रकाराः सन्ति ?

(ग) योगदर्शन: कस्मिन् दर्शनेषु अन्तर्भवन्ति ?

(घ) योगदर्शनस्य प्रणेता कः ?

(ङ) जीवितविजयार्थं कि अनिवार्यमिति योगाचार्यः वदन्ति ?

(च) योगलक्षणम् किं भवति ?

27.अघः प्रदत्तं गद्यभागम् अधि कृत्य एकां पटकथा लिखत ।

"नाहं गच्छामि नाहं गच्छामि, भवन्तं विहाय नाहं कुत्रापि गच्छामि इत्युक्त्वा शारिका तूष्णीं भूत्वा तत्रैव उपाविशत् । तदा वृक्षः – "शारिके त्वमपि गच्छ" इति उक्तवान् सन्ध्यासमये एकं दृश्यं मन्दं मन्दं शारिकायाः स्मृतिपथमागतम् ।

28–29 प्रश्नयोः एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत । प्रत्येकं अष्टः अङ्कः । (1X8 = 8)

(28-29 ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും ഒരു ചോദ്യത്തെ ഉത്തരം എഴുതുക. 8 സ്കോർ)

28. प्रदत्तेषु भवतः इष्टतमपदं चित्वा सूचनानुसारम् आस्वादनटीकां लिखत ।

स्तनविनिहितमपि हारमुदारम् ।
सा मनुते कृशतनुरिव भारम् ।

त्यजति त्यजति न पाणितलेन कपोलं
बालशशिनमिव सायमलोलम् ।

हरिरिति हरिरिति जपति सकामं
विरहविहितमरणेव निकामम् ।

(सूचना: –आमुखम् – आशयम् – आस्वादनम्)

Downloaded from www.hssreporter.com

29. अधः प्रदत्तं सू पठित्वा ' संस्कृतभाषायाः प्राधान्यम्' अधिकृत्य एकम् उपन्यासंलिखत।

सूचना: – अस्माकं संस्कृतभाषा

सुभाषितानि

इतिहास–पुराणानि च

दर्शनानि

आयुर्वेदः

संस्कृतसाहित्यम् च

Prepared By: Dr.Sreelatha.S, HSST Jr Sanskrit, RRVGHSS, Kilimanoor,Mob:9497850594

Downloaded from www.hssreporter.com